

Dosarul nr. 3ra-803/22
2-20002741-01-3ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: L.Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

Î N C H E I E R E

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Jumiga Anatolie împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, persoană terță Inspectoratul Național de Securitate Publică privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal,

c o n s t a t ă :

La data de 10 ianuarie 2020, Jumiga Anatolie, prin intermediul avocatului său, Rusu Serghei, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, prin care a solicitat anularea Deciziei nr.294 din 12 noiembrie 2019, obligarea la reluarea examinării plîngerii și încasarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d.3-6).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 15.09.2019 ora 16.33 a raportat la serviciul public „Ideia ta contează” privind staționarea ilegală a unui echipaj de poliție cu XXXXX, ce staționa la intrarea în XXXXX, precum și la Direcția Inspectare Efectiv al MAI.

La scurt timp după raportarea cazului, la domiciliul lui Jumiga Anatolie s-a deplasat anume echipajul de poliție pe acțiunile ilegale ale cărora s-a plîns, și prin diferite metode încercau să îl determine să depună anume la ei plîngerea, care era îndreptată tot împotriva lor.

Dat fiind faptul că, examinarea plîngerii înaintate de către Jumiga Anatolie urma să fie efectuată tot de către anaghații vizați în plîngere, circumstanță care nu se încadrează nici în cadrul legal sau logic, la 18.09.2019 Jumiga Anatolie a

înaintat o plîngere către MAI, IGP și CNPDCP prin care a solicitat verificarea legalității distribuirii ilegale a datelor sale cu caracter personal anume persoanelor pe care s-a plîns.

Dat fiind faptul că plîngerea înaintată a rămas fără examinare, la 09.12.2019, Jumiga Anatolie a înaintat o altă plîngere în adresa CNPDCP, prin care a solicitat examinarea încălcării legii privind protecția datelor sale cu caracter personal de către angajații MAI.

Urmare a înaintării plîngerii date, la 24 decembrie 2019 Jumiga Anatolie recepționează Decizia CNPDCP nr.294 din 12 noiembrie 2019, prin care este informat că s-a finalizat controlul inițiat în baza plîngerii sale, din motivele dispuse în partea descriptivă, în partea descriptivă a Deciziei însă este făcută referire doar la prevederile legale, care însă nici măcar nu sunt aplicabile situației descrise în plîngere. Astfel, la examinarea plîngerii depuse de către Jumiga Anatolie, Centrul Național al Republicii Moldova a încălcat în sine prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal prin tergiversarea examinării cazului.

A notat asupra faptului că plîngerea a fost depusă la 18.09.2018, iar decizia contestată a fost emisă la 12 noiembrie 2019, fiind încălcat astfel termenul de 30 de zile prin prisma Legii cu privire la petiționare, art.26-27 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal precum și prevederile Regulamentului privind controlul legalității prelucrărilor de date cu caracter personal aprobat prin Ordinul nr.14 din 12.05.2014. Astfel, în procedura de efectuare a controlului CNPDCP, nu a întreprins nici o măsură prevăzute în art.27 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, nu a audiat subiecții vizați, persoana care s-a plîns pe încălcare și a încălcat termenul de examinare, limitîndu-se doar la enumerarea prevederilor cadrului legal.

A omis, însă, CNPDCP să se expună asupra faptului că angajații MAI au încălcat prevederile Regulamentului privind pilotarea inițiativei „Ideia ta contează” prin aplicația Viber, aprobat prin Ordinul IGP nr.232 din 22.07.2016 și anume în mod special subpct.1 pct.4 al acestui Regulament, potrivit căruia scopul implementării acestei inițiative constă în preluarea, înregistrarea, examinarea în limita posibilității implementarea ideilor privind îmbunătățirea activității Poliției, parvenite de la cetățeni.

În această ordine de idei, în situația în care serviciul public „Ideia ta contează” recepționează un mesaj privind pretinsele acțiuni ale angajaților poliției, reieșind din norma citată supra examinarea acestor acțiuni, legale sau ilegale nu este de competența persoanelor vizate în plîngere. Anume aceste circumstanțe constituie temei de a considera că, atât angajații INP al IGP al MAI care la 15.09.2019 ora 16.33, se aflau cu automobilul XXXXX în XXXXX, cît și angajații/gestionarii inițiativei „Ideia ta contează” prin aplicația Viber, care au dezvăluit datele lui Jumiga Anatolie acelorași polițiști pe care s-a plîns, au încălcat prevederile art.5 alin.(4) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27.12.2012, potrivit căruia, poliția nu furnizează informații ce ar încălca prezumția de nevinovăție, normele de etică polițienească, interesele de securitate a persoanei, a publicului sau a statului.

Totodată, acțiunile de dezvăluire ilegală a datelor cu caracter personal contravin și prevederilor Regulamentului privind reglementarea prelucrării datelor cu caracter personal de către subdiviziunile MAI, aprobat prin Ordinul Ministerului

de Interne nr.444 din 28.12.2012, precum și art.5 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.

În această ordine de idei, a menționat reclamantul că i s-a creat în mod deliberat o senzație de insecuritate pe marginea faptului că niște persoane despre care nu se știe dacă cu certitudine sunt polițiști, cunosc adresa sa de domiciliu, numărul de telefon, precum și alte date importante și în eventualitatea în care vor fi sancționați au posibilitatea ușor să folosească aceste date pentru a se răzbuna, fapt de care a și fost amenințat reclamantul când polițiștii s-au prezentat la el acasă.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 12 august 2021, s-a anulat actul administrativ individual defavorabil – decizia nr.294 din 12 noiembrie 2019, emisă de Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (f.d.80, 89-98).

Din materialele pricinii se atestă că, hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 12 august 2021 (f.d.80), cererea de apel nemotivată a fost înregistrată la data 18 august 2021 (f.d.84-86), hotărârea motivată a instanței de fond, fiind recepționată de Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal la 24 noiembrie 2021 (f.d.101), apelul motivat l-a depus la data de 23 decembrie 2021 (f.d.104-107). Astfel, instanța de apel a conchis că cererile de apel - nemotivat și motivat au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Prin decizia din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Centrul Național pentru Protecția datelor cu Caracter Personal s-a respins și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) din 12 august 2021.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că obiectul material al prezentei acțiuni de contencios administrativ îl constituie de fapt cerința reclamantului în circumstanțele expuse de anulare a deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova nr.294 din 12 noiembrie 2019 și obligarea pârîtului să examineze plângerea înaintată în ordinea stabilită de lege.

În conformitate cu prevederile art.1 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, scopul prezentei legi este asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.

Potrivit art.2 alin. (4) din Legea menționată prevede că, domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra: a) prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal.

Conform art.3 din aceeași Lege, prin date cu caracter personal se înțelege orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale; prelucrarea datelor cu caracter personal – orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau

distrugerea; operator – persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare; terț – persoană fizică sau persoană juridică de drept public ori de drept privat, alta decât subiectul datelor cu caracter personal, decât operatorul ori persoana împuternicită de către operator și decât persoana care sub autoritatea directă a operatorului sau a persoanei împuternicite este autorizată să prelucreze date cu caracter personal; destinatar – orice persoană fizică sau persoană juridică de drept public ori de drept privat, inclusiv autoritatea publică și subdiviziunile ei teritoriale, căreia îi sînt dezvăluite date cu caracter personal, indiferent dacă este sau nu terț. Nu sînt considerate destinatari organele din domeniul apărării naționale, securității statului și ordinii publice, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești cărora li se comunică date cu caracter personal în cadrul exercitării competențelor stabilite de lege.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, instanța de apel a reținut ca fiind neîntemeiat argumentul invocat de apelant precum că, organele de drept nu sunt considerate destinatari în sensul art.3 a Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, or în cadrul examinării plîngerii depuse de Jumiga Anatolie, apelantul nu a stabilit cert dacă organele apărării ordinii publice, la caz organul de poliție și anume responsabilii din cadrul serviciului ”Idea ta contează” au acționat în cadrul exercitării competențelor stabilite de lege.

În conformitate cu art.5 alin.(5) lit.c) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, consimțămîntul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru: c) protejarea vieții, integrității fizice sau a sănătății subiectului datelor cu caracter personal, și d) executarea sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este învestit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal.

Conform art.13 alin.(1) și alin.(2) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, orice subiect al datelor cu caracter personal are dreptul să obțină de la operator, la cerere, fără întârziere și în mod gratuit: a) confirmarea faptului că datele care îl privesc sînt sau nu sînt prelucrate de acesta, de asemenea informații referitoare la scopurile prelucrării, categoriile de date avute în vedere și destinatarii sau categoriile de destinatari cărora le sînt dezvăluite datele; b) comunicarea, într-o formă inteligibilă și într-un mod care nu necesită un echipament suplimentar, a datelor cu caracter personal care fac obiectul prelucrării, precum și a oricărei informații disponibile privind originea acestor date; c) informații privind principiile de funcționare a mecanismului prin care se efectuează prelucrarea automatizată a datelor care vizează subiectul datelor cu caracter personal; d) informații cu privire la consecințele juridice generate de prelucrarea datelor cu caracter personal pentru subiectul acestor date; e) informații privind modul de exercitare a dreptului de intervenție asupra datelor cu caracter personal.

(2) În cazul în care datele cu caracter personal privind starea de sănătate sînt prelucrate în scop de cercetare științifică, dacă nu există riscul de a se aduce atingere drepturilor subiectului datelor cu caracter personal și dacă datele nu sînt utilizate pentru a lua decizii sau măsuri față de o anumită persoană, comunicarea informațiilor prevăzute la alin.(1) se poate face într-un termen mai mare decât cel

stabilit de Legea privind accesul la informație, în măsura în care aceasta ar putea afecta cercetarea sau rezultatul acesteia, dar nu mai târziu de momentul în care cercetarea este încheiată. Subiectul datelor cu caracter personal trebuie să își dea consimțământul ca datele privind starea de sănătate să fie prelucrate în scop de cercetare științifică, precum și asupra posibilei amânări din acest motiv a comunicării informațiilor prevăzute la alin. (1).

Potrivit art.19 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal (în continuare – Centru), care acționează în condiții de imparțialitate și independență.

Instanța de apel a indicat că, instanța de fond întemeiat a reținut că, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu prevederile legale, emițând o decizie ce nu se bazează pe o investigație eficientă și corespunzător scopului prevăzut de prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr.133 din 08.07.2011, în vederea constatării adevărului, prin obținerea tuturor informațiilor privind legalitatea acțiunilor întreprinse de angajații poliției care au accesat datele cu caracter personal ale lui Jumiga Anatolie ce țin de numele și prenumele reclamantului, domiciliul și numărul de telefon mobil al acestuia, or Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nu a constatat la examinarea cazului dacă la locul de domiciliu al reclamantului s-a prezentat același echipaj de poliție, adică aceleași persoane pe acțiunile cărora și s-a plîns reclamantul atunci când a sunat la serviciul public ”Ideia ta contează” sau alți colaboratori de poliție.

La data de 08 iunie 2022, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin intermediul adresei electronice a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii (f.d.144).

Ulterior, la data de 25 august 2022 Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a prezentat motivarea recursului (f.d.148-151).

În susținerea recursului a invocat că, potrivit art. 29 alin.(2) din Legea nr. 133/2011 orice persoană care acționează în numele, pe seama sau în alt mod sub autoritatea operatorului poate prelucra date cu caracter personal doar pe baza instrucțiunilor operatorului, cu excepția cazului în care acționează în temeiul unei obligații prevăzute de lege.

Astfel, potrivit informațiilor prezentate Centrului, prelucrarea datelor cu caracter personal ale lui Anatolie Jumiga a fost efectuată în cadrul platformei „Ideia ta contează”, în acest sens prin ordinul IGP nr. 232 din 22.07.2016, fiind aprobat Regulamentul privind pilotarea inițiativei „Ideia ta contează”. Or, în acord cu atribuțiile Centrului statuate la art. 20 din Legea nr. 133/2011 nu ține de competența autorității să impună operatorului de date în sarcina căror angajați să pună o anumită prelucrare de date cu caracter personal, atâta timp cât nu a fost probată o prelucrare neconformă din partea ultimilor.

Se reține că, intimatul nu a făcut dovada unui răspuns din partea Ministerului Afacerilor Interne sau a Inspectoratului General al Poliției, care ar fi demonstrat adresarea către instituțiile date și identificarea angajaților antrenați în prelucrarea pretins ilegală a datelor cu caracter personal ale cet. Anatolie Jumiga.

A subliniat recurenta că, drepturile consacrate de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, sunt drepturi personale care pot fi realizate nemijlocit de subiectul de date, și doar în cazul în care operatorul refuză nemotivat să se conformeze prevederilor legale, CNPDCP poate interveni în calitate de organ de control.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 01 iunie 2022, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin intermediul adresei electronice a depus recurs nemotivat la 08 iunie 2022. Decizia motivată din 01 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal la data de 27 iulie 2022, prin intermediul adresei electronice (f.d.134).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul nemotivat la 08 iunie 2022, iar recursul motivat la 25 august 2022, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din

perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru